

FYLKESMANNEN I HEDMARK

Miljøvern avdelingen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tom Hjemseteren, 62 55 11 85

Vår dato
25.01.2012
Arkivnr.
561

Vår referanse
2011/9244 (bes oppgitt ved svar)
Deres referanse
201105491-2

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstua
0301 Oslo

Flytting / retting av deler av Fjellsåa - Nord-Odal kommune

Vi viser til brev fra NVE 02.12.11 med vurdering av konsesjonsplikt for søknad om flytting og utretting av Fjellsåa i Nord-Odal, med utgraving av en dam på den kanaliserte strekningen. Kommunen har i sin oversendelse til NVE 06.09.11 presentert tiltaket som en fangdam. Søker opplyser at tiltaket gjennomføres for å få et større dyrka areal, og minske faren for utgraving og erosjon. I den vedlagte tiltaksplanen for miljøvennlig drift på Eier gård omtales dammen som en miljødamm. Saken er oversendt fra NVE for vurdering av konsesjonsplikt, jf vannressursloven §§ 8, 10 og 18. Fylkesmannen skal den sammenheng vurdere hvilke interesser som blir berørt av tiltaket.

Tiltaket innebærer omlegging av 300 m meandrerende bekkeløp, som rettes ut og får en 150 m lang dam/kulp som en del av bekkeløpet. Utgravde masser skal brukes til oppfylling og dyrking av våtmark langs vassdraget.

Små bekkedrag i kulturlandskapet, særlig i intensivt drevne jordbruksområder, kan ha stor betydning for det biologiske mangfoldet både i vannet og i kantsona langs bekken. Når bekken i tillegg har meandrerende partier, øker verdien som naturtype ytterligere. I dette tilfellet er det opplyst at også områdene inntil bekken er tilnærma intakte og at bekken ikke er "stengt ute" fra den sletta som tidligere er berørt av bekkeløpets endringer. Det foreligger ingen registrering av plante- og dyrelivet som gir grunnlag for å vurdere den naturfaglige verdien av området. Etter Fylkesmannens syn kan området ha stor verdi for det biologiske mangfoldet, og de omsøkte tiltakene kan redusere denne verdien. Det er derfor viktig at det blir skaffet til veie et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag før det tas standpunkt til søknaden, jf. naturmangfoldlovens § 8.

Fylkesmannen minner om at kroksjøer, meandere og flomløp er ført opp på Norsk rødliste for naturtyper 2011. Utretting og kanalisering av et naturlig meandrerende bekkeløp kan derfor vanskelig karakteriseres som et miljøtiltak.

Avveining mellom negative og positive effekter ved inngrep i vassdrag skal først gjennomføres ved en konsesjonsbehandling, vannressursloven § 25. Vi vil likevel knytte noen kommentarer til søknaden slik den foreligger.

Fjellsåa har et stort nedbørfelt og betydelig vassføring i forhold til de areal og vassmengder som det er vanlig å håndtere med fangdammer. Utretting av åa vil også øke strømnings-

Postadresse:
Postboks 4034
2306 HAMAR

Kontoradresse:
Statens hus
Parkgt. 36, HAMAR

Telefon:
62 55 10 00

Telefaks:
62 55 11 61

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

E-post: postmottak@fmhe.no

http://eph-web/EphorteWeb/shared.aspx/GetDoc.aspx?DL_DOKID_DB=345747&DL_JPID_JP=318652&DL_DOKFORMAT_XX=IWORD&DB_STATUS_DS=B&WorkFolder=&EphorteDb=EPHORTE
Internett: www.fylkesmannen.no/hedmark 2350 THJ Side 1 av 2

hastigheten på strekningen. Dette må da kompenseres med tilstrekkelig volum og oppholdstid i dammen til å gi en renseseffekt på vatnet. Det er ikke gjort noen slike beregninger i mottatte dokumenter. Følgende generelle råd er henta fra Bioforsk, Tema Vol.3 Nr.13 2008:

"Fangdammer bør utgjøre mellom 0,1 – 1 % av nedbørfeltet og legges så nær forurensningskilden som mulig.

Det anbefales ikke å etablere fangdammer i nedbørfelt som er over 2 - 3 km²."

I søknaden er nedbørfeltet oppgitt til 14 km², for det meste skog. Dammen vil derfor tilføres store vassmengder fra en diffus kilde, og neppe være tilstrekkelig til å gi noen effekt i vassdraget nedstrøms.

Søker omtaler tiltaket som en miljødam. En miljødam etableres enklest og sikrest ved sida av bekken, med kontrollert uttak av vann fra bekken for fylling og gjennomstrømming i et utgravd basseng med utløp tilbake til vassdraget. En slik løsning har små eller ingen negative effekter for sjølve vassdraget. Det må imidlertid også vurderes opp mot hvilke verdier som berøres ved utgraving av dammen og oppfylling av masser i området som omtales som *"forsumpet"* og *"består av vannelskende planter som starrarter men også svingelarter, tistel og sølvbunke har rik utbredelse"*. Beskrivelsen av vegetasjonen i dette våtmarksområdet er mangelfull i forhold til avveininger som må gjøres iht nml §§ 8-12.

Konklusjon

Fylkesmannen mener at tiltaket vil kunne gå ut over viktige miljøkvaliteter og at det ikke kan tillates gjennomført uten tillatelse etter vannressursloven slik det er presentert i søknaden. Når biologiske verdier på stedet er undersøkt, jf nml §§ 8 og 9, og søknaden blir tilstrekkelig tydelig på formål og eventuelle positive og negative effekter, kan vassdragsmyndigheten vurdere interessene mot hverandre, jf vannressursloven § 25, og treffe sin avgjørelse. Fylkesmannen vil derfor frarå at søknaden gis unntak fra konsesjonsplikt etter vannressursloven.

Med hilsen

Jørn Georg Berg e.f.
miljøverndirektør

Tom Hjemseteren
overingeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Kopi til:

Ole Kristian Haug		2120	SAGSTUA
Nord-Odal kommune	Herredsvg 2	2120	Sagstua
Hedmark fylkeskommune	Serviceboks	2325	Hamar